AKTUALITEITEN

B.A.S.T.T. vzw
Desguinlei 66
2018 Antwerpen
(03) 238 38 56

verschijnt tweemaandelijks

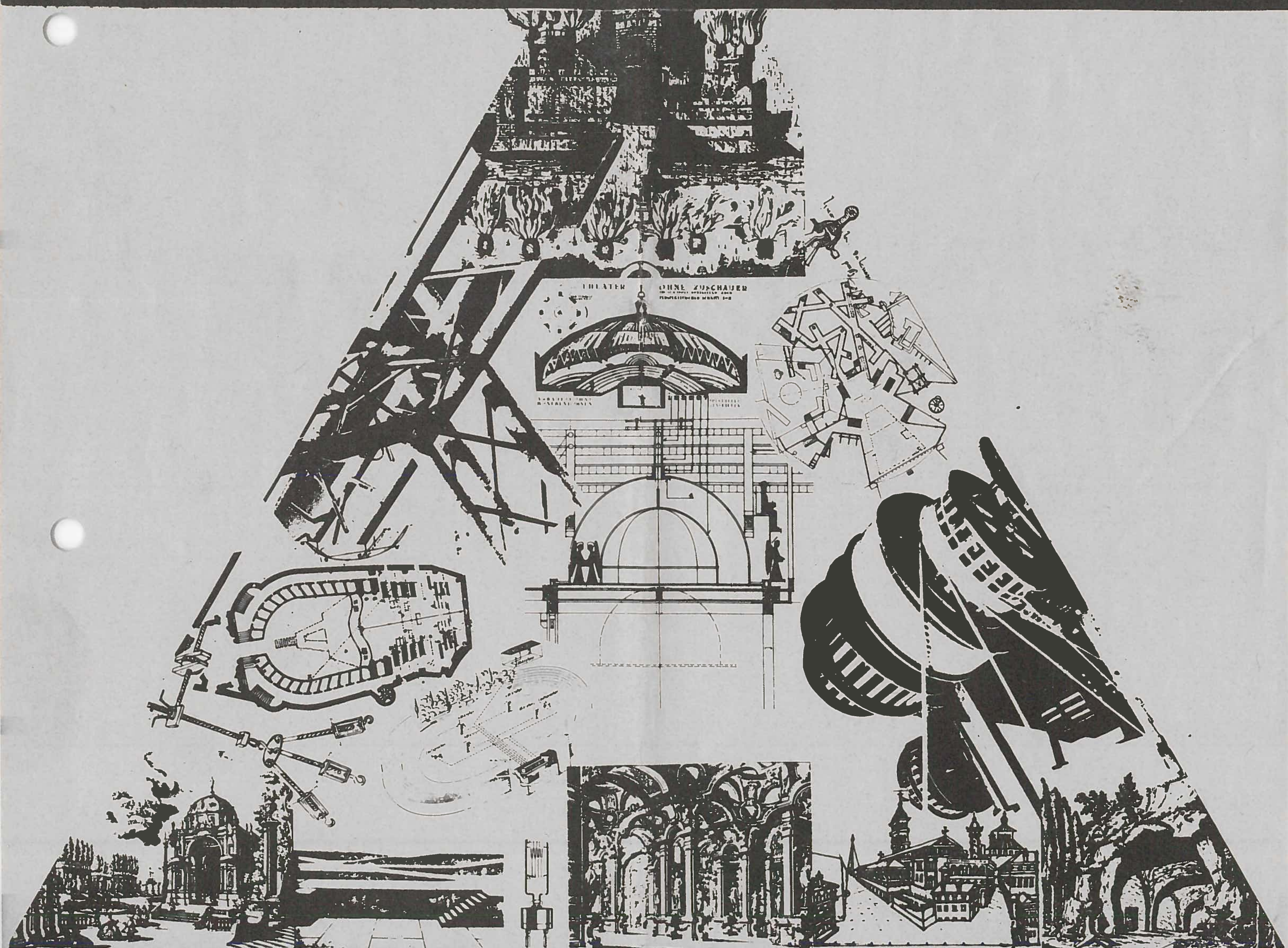
verantwoordelijke uitgever
Dré Darden

nummer 20 JULI 1986

De heer Guido Canfyn
Fonteinstraat 53

2200 .BORGERHOU

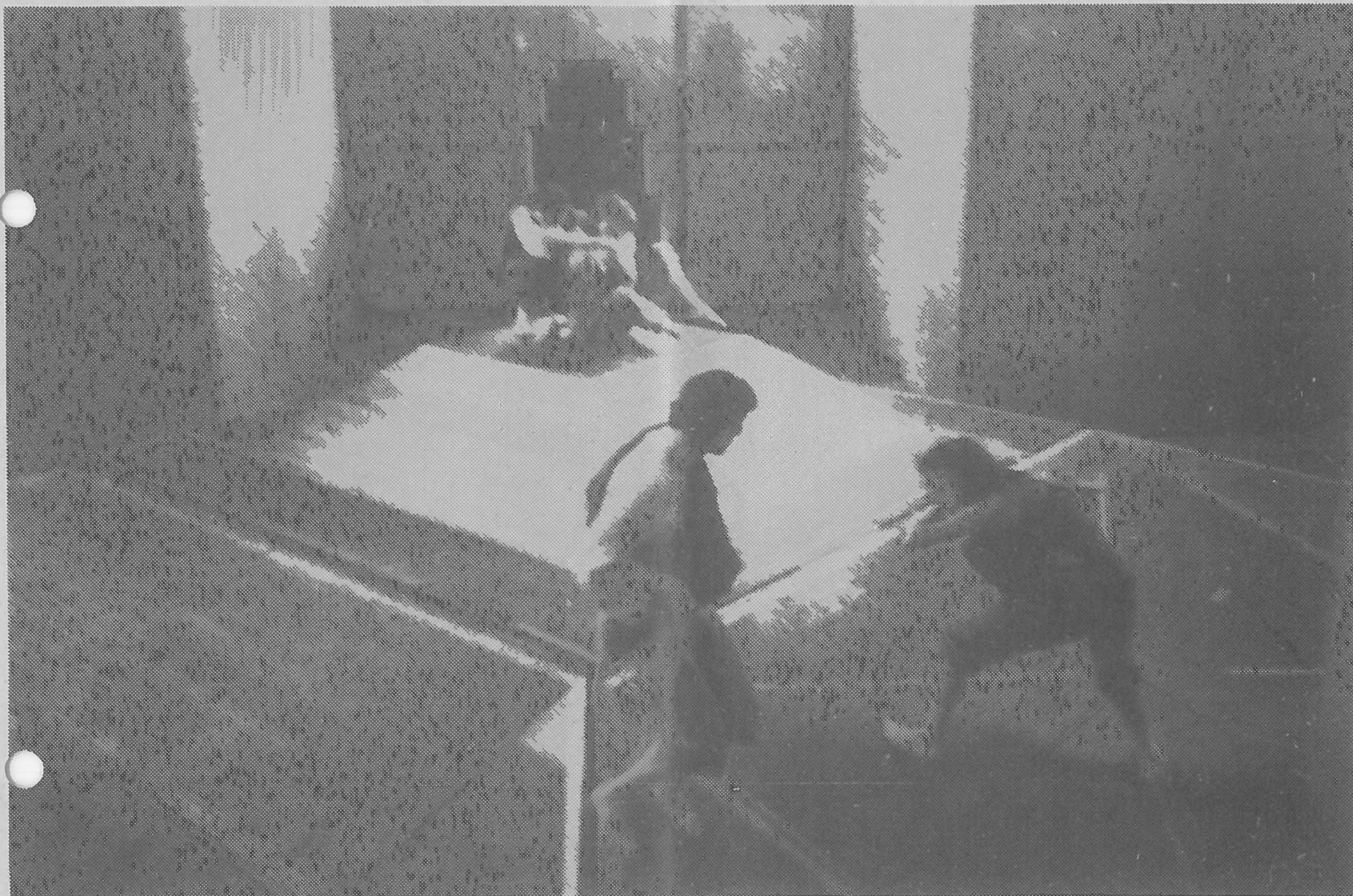
BASTT

Aan dit nummer werkten mee
G.CANFYN, D.DARDEN, W.DE BONDT, G.SNOECK, R.VERBERGT, R.WERCKX.

harvey grossmann: mobiel theater
ruth mandel: the rime of the ancient mariner

wij zijn aanwezig op de TT dagen

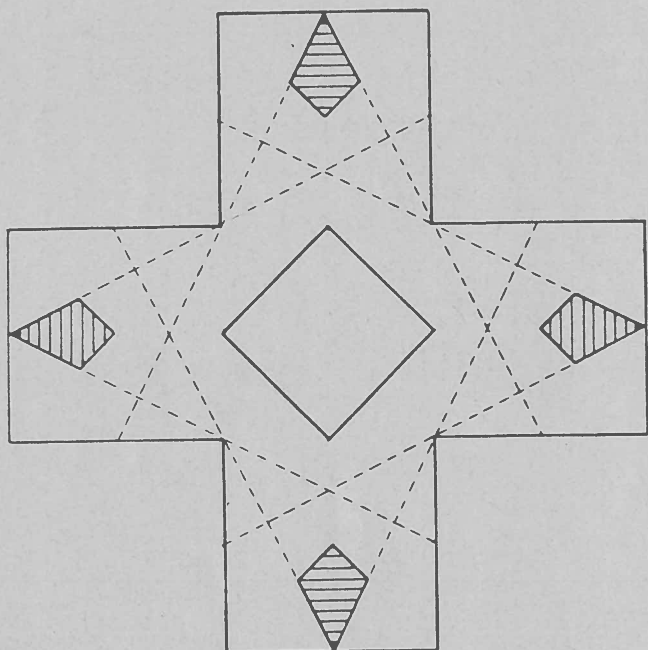

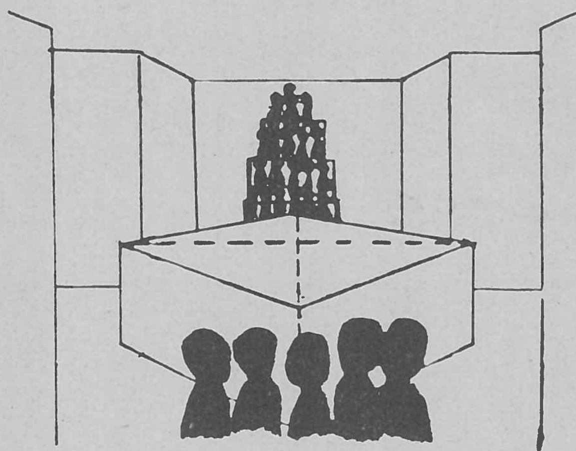
Sinds een aantal jaren wordt een theateronderzoek in het Instituut voor Scheppende Ontwikkeling, Antwerpen, gedaan, dat zich concentreert op, enerzijds, de theaterarchitektuur ontworpen door regisseur Harvey Grossmann, en anderzijds de toneelstukken van dichteres Ruth Mandel.

In 1985 werd het onderzoek erkend door het Instituut voor Theateronderzoek in Amsterdam (o.l.v. Jan Kassies) en kreeg sindsdien aandacht van belangrijke theatertijdschriften zoals Actualité de la Scénographie, Parijs, en Theatre Design and Technology, New York. In 1985 werd het boek Architecture instead of Picture over de theaterarchitektuur van Harvey Grossmann uitgegeven.

In de laatste jaren evolueerde dit onderzoek doorheen de wisselwerking tussen het werk in verband met Ruth Mandels toneelstuk Rip en de konstruktie van het theater in sterk gereduceerde afmetingen in vergelijking met het origineelontwerp. Door deze wisselwerking ontstaat een tot nog toe ongekende interaktie tussen architektuur, toneelstuk en toeschouwers.

Het schaalmodel (17m x 17m) zal gedurende de tentoonstelling van 8 - 10 augustus opgebouwd staan, en het stuk The Rime of the Ancient Mariner van Ruth Mandel (naar het gedicht van S.T.Coleridge) zal erin opgevoerd worden door de akteurs van Players' Theatre of New England.

In dit theater zijn de toeschouwers noch een massa (die allemaal hetzelfde zien en erop reageren als een ongedifferencieërde groep) noch een hierarchie van individuën die min of meer hetzelfde zien, maar die soms "betere plaatsen" hebben en soms "slechtere".

Het grondplan van het theater heeft de vorm van een kruis, waarvan de vier armen reiken naar de theatermuren die hen omkaderen. De vier sekties waar de toeschouwers plaatshebben, en die trapsgewijs omhoog lopen, bevinden zich aan de uiteinden van het kruis.

Het hele theater is de scene, maar het centrum van de scene is verhoogd, zodat het zicht op het gebied eronder voor de groep toeschouwers aan de overzijde geblokkeerd wordt. Afhankelijk van de positie van elk van de vier groeper toeschouwers, kan er dus een bepaalde kant niet gezien worden, aan de andere kant van het verhoogde centrum.

Voor iedere groep, echter, zijn de toeschouwers aan de overkant van het onzichtbare gebied te zien.

De toeschouwers op aangrenzende zijden zijn van elkaars gezichtsveld gescheiden door de muren. Hoewel ze elkaar niet kunnen zien, zien twee aaneengrenzende groepen wél veel van hetzelfde gebied - uit verschillende hoeken.

Zowel deze verschillen in invalshoek, als die in zichtbare en onzichtbare gebieden, zorgen ervoor dat een toeschouwer aan de ene kant van het theater een handeling beschouwt als een opkomst, dat een toeschouwer aan de andere kant dezelfde handeling beschouwt als een afloop, terwijl een derde aan de derde zijde dit ziet als een voortgaande handeling, en een vierde aan de vierde zijde het helemaal niet ziet.

Omdat de plaatsen waar de toeschouwers zich bevinden beduidend van elkaar verschillen (niet alleen tussen de vier zijden, maar ook binnen iedere zijde, zowel in hoogte als in hun afstand van het verhoogde centrum en de muren), zijn geen twee perspektieven op de handeling gelijk.

DE GRONDSLAG VAN HET STUK

Menselijke taal heeft een poëtische vorm aan haar bron, daar zij zich ontwikkelde uit de ritmen van klanken en bewegingen in de natuur, die de mens omringden bij het ontstaan van alle talen, terwijl op hetzelfde moment de mens moest gehoorzamrn aan de ritmische wetten gedikteerd door zijn eigen lichaam. Er moest een wisselwerking zijn tussen de ritmen van de natuur en die van het lichaam, om het bestaan zelf van de mens te verzekeren.

Het menselijk gevoel voor ritme beheerde dus ook zijn vorm van expressie en kommunikatie, en via dit ritmegevoel ontdekte hij, dat de impuls die hem geluiden deed voorbrengen niet verschilde van de impuls die hem aanzette tot bewegen - en omdat ieder geluid een melodie heeft, was wat wij tegenwoordig muziek en woord noemen aan haar bron niet scheidbaar.

We kunnen afleiden dat beweging, woord en muziek (de drie vormen van expressie waartoe alle menselijke expressie herleid kan worden) verbonden zijn door één wortel.

De natuur van menselijke impulsen is niet veranderd. Ook de moderne mens beantwoordt gelijktijdig aan deze drie expressievormen, of hij zich nu er bewust van is of niet. Doch zijn we, in onze huidige maatschappij, er zô aan gewend om alles van alles te scheiden, dat ons verstand deze natuurlijke reaktie wil ontkennen.

Het toneelstuk roept de bron van onze oorspronkelijke impulsen weer in ons op. "The Rime of the Ancient Mariner" in Ruth Mandel's bewerking benadrukt deze wisselwerkingen, omdat het bestaat uit een weefsel van dooreen kruisende elementen.

HET THEATER EN HET STUK

Op een bepaald moment kan in het stuk een frase muziek **een regel tekst** overnemen, en haar betekenis uitmonden in een beweging, waarbij ze alle drie de lijn van het verhaal overbrengen. De toeschouwer reageert niet op de drie afzonderlijk, maar op hun dooreen kruisende akties en reakties.

Dit kan vergeleken worden met de theaterarchitektuur, waar de toeschouwer bijvoorbeeld een akteur ziet, terwijl hij een andere akteur wèl hoort maar niet ziet.

In tegenstelling hiermee kunnen een noot muziek, een woord en een beweging simultaan plaatsvinden, uitgedrukt door één of meerdere akteurs. Parallel hieraan kan het gebeuren op het verhoogde centrum door alle toeschouwers tergelijkertijd waargenomen worden.

Omdat geen enkele toeschouwer alle aspekten van ieder ogenblik van de handeling van moment tot moment kan zien, maar wel elk moment van het gebeuren konsekutief ziet, wordt op hem een beroep gedaan, om de verbinding van moment tot moment zelf te leggen.

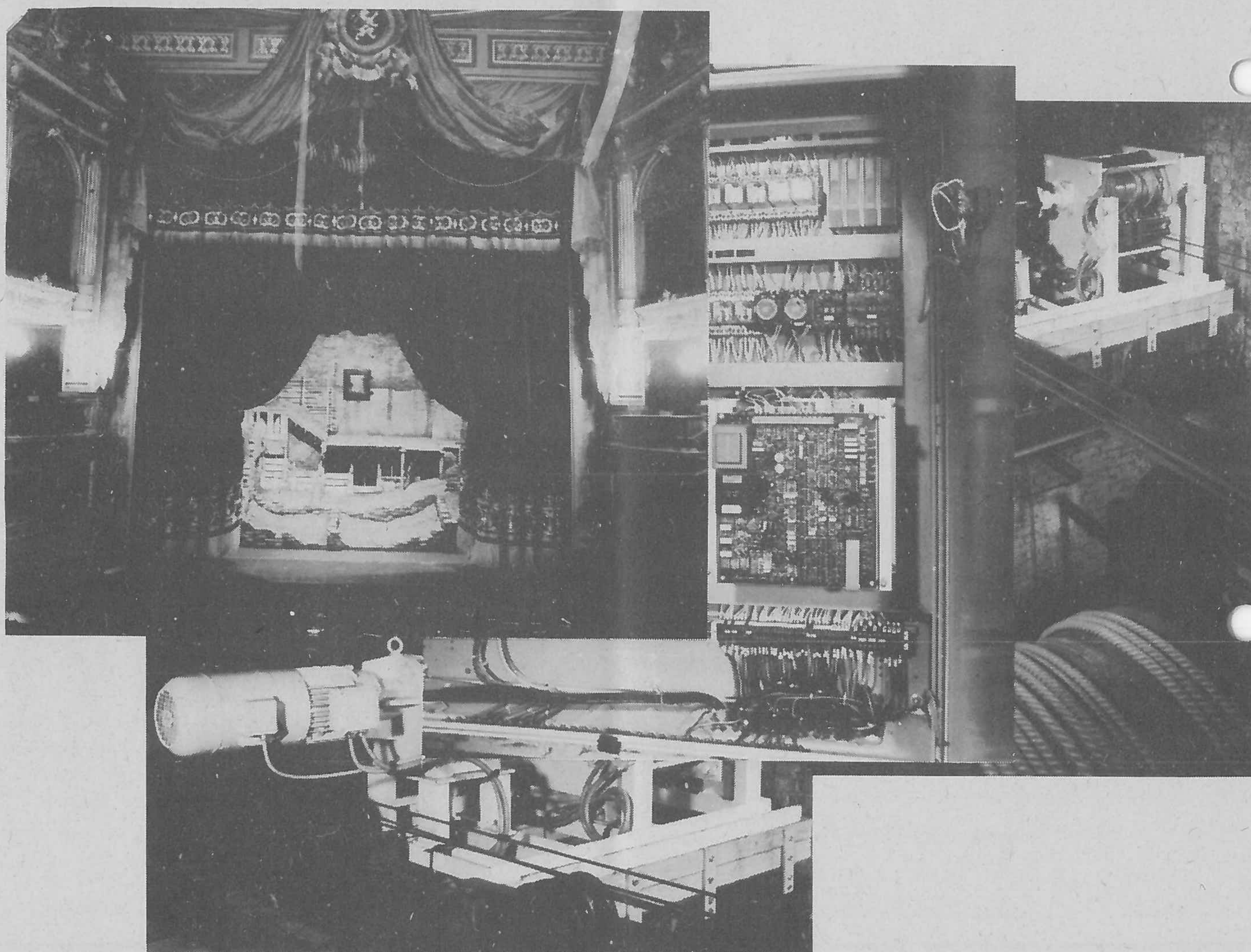
Hierdoor komt, dat een toeschouwer die aan een manifestatie van deze vorm van toneel in dit theater deelneemt, aan twee wisselwerkende belevenissen participeert:

- het stuk roept bij hem de sleutelreaktie op, die aan de basis ligt van aktie en reaktie
- de architektuur van het theater katalyseert bij de toeschouwer een verband tussen een visuële ervaring en een intuitieve voortzetting van de visuële ervaring.

EUROPESE PRIMEUR

in de OPERA VAN VLAANDEREN te GENT

Dankzij breva nv, wordt sinds 12 februari 11. het gentse opera-gordijn automatisch geopend.

In opdracht van een Gentse firma werd de uitdaging aanvaard een typisch Frans opera-gordijn van 700 kg met een schuinomhooggaande beweging te automatiseren.

Het handbediende takelsysteem werd bediend door 4 mensen die het zware gordijn met een welbepaalde techniek moesten ophalen.

Deze typisch "Franse zwier" van openen kon alleen bereikt worden door in het begin het doek zeer snel op te halen, daarna af te remmen het onderste deel van het doek op die hoge snelheid toch nog even door te laten gaan om dan pas progressief volledig te openen.

In Duitsland heeft men geprobeerd dit handwerk na te bootsen maar het werd een mislukking; ook in Nederland en Frankrijk heeft men tevergeefs met allerlei kunstgrepen geprobeerd te immiteren zodat tot hiertoe, alles nog met de hand diende te gebeuren omdat er geen afdoend systeem bestond om een opera-doek, zonder gezichtsverlies, elektrisch aan te drijven.

De studiedienst van breva's produktie-afdeling heeft, na een behoorlijke studie en met behulp van bepaalde simulatie-technieken, deze klus optimaal geklaard en praktisch gerealiseerd in de opera te Gent.

breva heeft als eerste in Europa dit probleem als volgt opgelost:

1. een zelf-ontworpen, zeer kompakt, lierwerk aangedreven door een naar maat ontwikkelde gelijkstroom-shuntmotor met kompensatie-wikkelingen.
2. een aangepast ontworpen sturing van de motor met een hoog gestabiliseerde voeding, een impedantie-omvormer, een bipolaire integrator en een vierquadrant-gelijkstroomregeling met begrenzing.

Uiteraard mag breva fier zijn op deze realisatie dewelke tot zelfs in het buitenland op een grote belangstelling kan rekenen.

"uit breva-krant nr 34 april 1986"

twin & design

wij zijn aanwezig op de TT dagen

- TECHNISCHE STEEKKAART -

Atelier voor dekorbouw. Naar ontwerp van uw scenograaf, of volgens onze ideeën.

Om een vakkundige uitvoering te verzekeren is een eigen infrastruktuur opgebouwd bestaande uit:

1. SCHRIJNWERKERIJ
   mogelijk in kombinatie met vacuum gevormde pvc-panelen.
   Aanmaak van rekwisieten.
2. SCHILDERSATELIER
   voor doeken tot 10 x 15 M.
   Eigen konfektie van doeken en gordijnen.
   Machinale isomobewerking.
   Polyurethaan-verwerking.
3. METAALBEWERKING
   ijzer en aluminium.
   Alle konstrukties en kombinaties.
   Laswerk met halfautomaat, ook van aluminium.
4. IMPORT VAN THEATERMATERIALEN

Dekorbouw is ten slotte de verstrengeling van allerlei stielen, het soms oneigenlijk gebruik van materialen, met durf, artistiek inzicht en ervaring als leidraad.

Twin Design is lid van de Belgische Associatie van Theatertechnici en van de Deutsche Theatertechnische Gesellschaft.

Foto's van gepresteerd werk zijn in onze show-room tentoongesteld.

Geïnteresseerden zijn, na afspraak, welkom.

Kontaktpersonen: HERWIG STERCKX of MIEKE VAN ELZEN

TWIN DESIGN PVBA
Herdersstraat, 18 - 2700 Sint-Niklaas

tel.03-776.44.07

TWIN DESIGN

DEKORBOUW

Herdersstraat 18 / 2700 Sint-Niklaas
Tel. 03-776 44 07

VERANDERINGSWERKEN P.C. ARENBERG

Het is geweten dat sinds 10 jaar het een en ander is geëvolueerd op belichtingsgebied in het teater. De lichtcomputer is een voldongen feit. Met regelmaat brengen de fabrikanten nieuwe lichtcomputers op de markt. Het zijn geen ingrijpende nieuwigheden doch de mogelijkheden worden ingecalculeerd in lichtontwerpen en standen.
De ene schijnwerper naar vol, de andere tezelfdertijd naar nul voldoet niet meer in de nabije toekomst. Het licht verandert subliemer als er bepaalde groepen schijnwerpers sneller "opkomen" of "verminderen" dan andere. Misschien dat in de toekomst iedere spot zijn respectievelijke stijg- en daaltijd zal hebben bij een lichtstandverandering.
Ik herinner me de "tijd van toen" dat men al tevreden was met spots van 500 W. Later werd het dan 1 kW, nadien 2 kW. Nu vraagt men regelmatig 5 kW. Het gaat er naartoe dat men supplementaire spots gaat samenkoppelen tot 5 kW. In dit opzicht worden de veranderingswerken uitgevoerd in het Provinciaal Centrum Arenberg. Vooreerst wordt het aantal kringen uitgebreid van 72 naar 120. De 16 jaar oude handtafel wordt vervangen en hierbij komt een tweede computer. De lichtcabine wordt heringericht zodat bediening van de toestellen in handbereik ligt. Een nieuw intercomsysteem brengt een volledigere en directere communicatie tussen toneel, trekkenwand, lichtcabine, orkestbak, rollenzolder, ondertoneel, volgspots en portaalbrug.

1. VERMEERDERING VAN HET AANTAL KRINGEN

De nieuwe 48 kringen worden verdeeld over de ganse scène. Vooral op plaatsen waar men veelal extra kringen nodig heeft. Ook zijn een aantal kringen voorzien die parrallel lopen (cour en jardin). De manteaukringen gaan van 3 naar 6 en de koven van 6 naar 12.

2. LICHTCABINE

De nieuwe handtafel is van deense makelei. Die bestaat uit 3x120 faders, die na 3 groepen faders en na 3 transfertfaders staan. Iedere fader kan door drukknopjes gecombineerd worden in groepen.
De tweede computer bezit 12 groepen met flashknoppen. Hij kan beschouwd worden als een soort bach-up systeem dat tevens lichtstanden kan weergeven in transfert. De twee TV-monitoren worden voor de duidelijk duidelijkheid op elkaar geplaatst. In de lichtcabine worden tevens 6

schakelaars met verklikkerlamp aangebracht om alzo spiegelbollen, strobo's, black-lights enzomeer rechtstreeks te bedienen met 220 V op scène.
De 220 V-voeding van alle apparaten en aansluitingen zijn in de lichtcabine verzekerd.
Wegens plaatsgebrek wordt op handbereik de intercom en het zaallicht (bediening) tussen kijkraam en plafond gemonteerd.

3. INTERCOMSYSTEEM

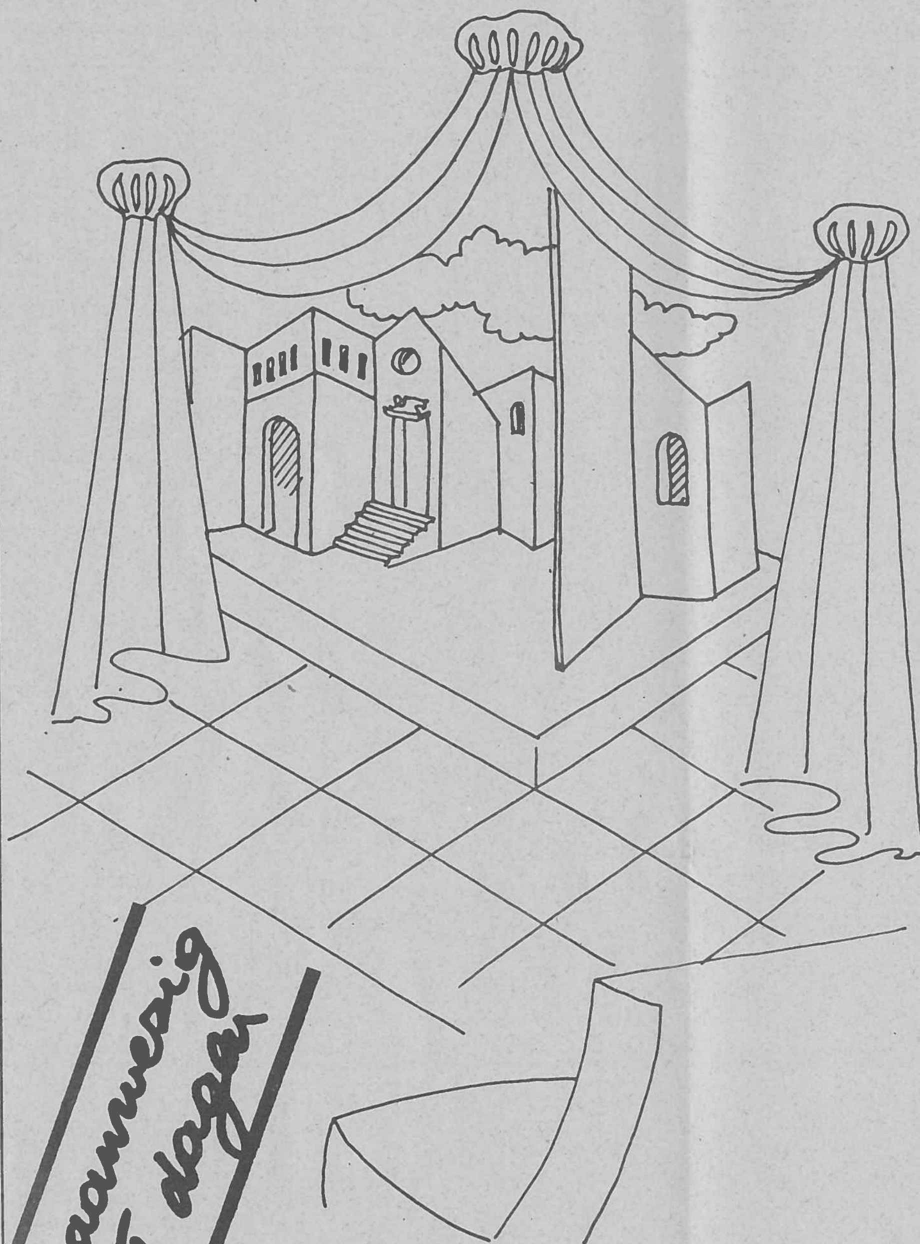
Het nieuwe intercomsysteem heeft 4 afzonderlijke kringen die dan weer onderling kunnen doorverbodnen worden. Zo staat de communicatie op scène en de trekkenwand niet in combinatie met lichtcabine-volgspot, ook niet met het doorgeven van lichtstanden naar de lichtcabine. Wel kan door middel van schakeling iedereen met iedereen op bepaalde plaatsen samen spreken.

Tevens werd ook een nieuwe H.M.I. volgspot aangeschaft met zoom-lens en projektiemogelijkheden.

Guide SNOECK,
P.C. ARENBERG

wij zijn aanwezig
op de TT dagen

voor een totaal plaatje......

wij zijn aanwezig op de TT dagen

De bij de „Holland Design Groep" aangesloten bedrijven zijn in staat projekten van elke omvang in binnen- en buitenland aan te pakken en uit te voeren.
Mede door een goede coördinatie onderling wordt bovendien bereikt dat een project optimaal wordt uitgevoerd en begeleid, waardoor ook de kosten aanzienlijk gunstiger kunnen uitvallen.

Holland Design Groep®

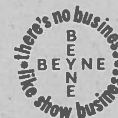
Postbus 2558 - 3500 GN Utrecht

Adviseurs, leveranciers en installateurs op het gebied van: theater-, foto-, film- en TV-studio's

Holland Design Groep®

de groep aangesloten bedrijven bestaat uit:

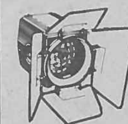
W. BEYNE & ZN. BV

tel. 020 - 923411
Verkoop - verhuur van:
Toneelstoffering
Toneeldecors

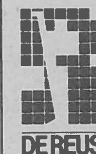
CROESE GELUIDSTECHNIEK BV

tel. 020 - 224520
Advies, verkoop, verhuur en leasing van geluids- en video installaties

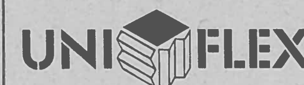
FLASHLIGHT UTRECHT HOLLAND BV

tel. 030 - 625814
Advies, verkoop, verhuur en leasing van belichtings-apparatuur

De REUS BV

tel. 01807 - 12266
Elektro-mechanische toneelinstallaties
Theaterstoelen

tel. 04759 - 2626
Podium elementen
Geluidwerende
vouw- en paneelwanden

PROGRAMMA

Zoals gebruikelijk kennen de TTdagen 3 luiken:

- 'n 30-tal binnen- en buitenlandse firma's presenteren op de scène van de stadsschouwburg hun nieuwste produkten of diensten op teater technisch gebied; vanzelfsprekend horen daar weer de nodige demonstraties bij.
- de tentoonstelling "Scenografie in België": een 35-tal dekor- en kostuumontwerpers tonen hun kreaties aan de hand van tekeningen, foto's, maketten of kostumes. Het hele opzet zal een voorbereiding zijn om de uiteindelijke belgische deelname aan de Quadriënnale te Praag in 87 te bepalen. Voor de eerste keer zijn ook de scholen waar kostuumontwerp of scenografie gedoceerd wordt, aanwezig met een bijdrage.
  (deze tentoonstelling blijft te bezoeken tot eind september in de Stadsschouwburg)
- debat - voordracht - spektakel:
  (op het ogenblik van het opstellen van dit programma zijn nog een aantal afspraken hangende en onderhandelingen met een gastspreker nog aan de gang. Dichter naar de datum toe zal de pers aanvullende gegevens berichten)

ZATERDAG 09 AUGUSTUS 87

10.00 : ALGEMENE LEDENVERGADERING
uitnodiging aan alle leden om daar stipt op tijd aanwezig te zijn in groot aantal

11.00 : DEBAT 'RECHTEN EN PLICHTEN VAN DE SCENOGRAAF'
een gesprek waaraan geïnteresseerde teaterdirekteurs, alle dekor- en kostuumontwerpers vriendelijk verzocht worden deel te nemen om onder leiding van moderator Jan Verbiest het onderwerp 'modelkontrakt' weer op te nemen.

14.30 : BEZOEK aan het oude teater technisch gedeelte van de Bourla schouwburg, samen met de gastspreker, de heer David Wilmore,
15.30 : en aansluitend een VOORDRACHT door DAVID WILMORE uit Newcastle, England. Hij houdt zich bezig met onderzoek en restauratie van oude teatermachinerie. Doordat hij zelf meewerkt aan de uitvoering van deze restauratieprojekten, is datgene wat hij hierover weet te vertellen, o.a. aan de hand van tientalle dia's uitermate boeiend.

19.00 : SPEKTAKEL 'The Rime of the Ancient Mariner' (beschrijving op blz 2,3 en 4) plaats van de opvoering wordt meegedeeld.

ZONDAG 10 AUGUSTUS 87

10.30 : VOORDRACHT onderwerp en voordrachthouder worden via de pers bekendgemaakt

15.00 : SPEKTAKEL 'The Rime of the Ancient Mariner' (idem zaterdag)

BASTT en ITI hopen u tijdens de Teater Technische Dagen te mogen verwelkomen.

BASTT

VZW

TEATERTECHNISCHE DAGEN

STADSSCHOUWBURG ANTWERPEN
ZATERDAG + ZONDAG 9 + 10 AUGUSTUS 1986
OPEN VAN 10.00 TOT 18.00

TENTOONSTELLING SCENOGRAFIE IN BELGIE
SYMPOSION TEATERARCHITEKTUUR
30 FIRMA'S STELLEN HET NIEUWSTE TEATERTECHNISCH MATERIAAL VOOR

V.U. DRE DAARDEN / DESGUINLEI 66 / 2018 ANTWERPEN / VRIJ VAN ZEGEL KB 1978